

ADHESIO DEL P. S. O. E. A LA CAMPANYA PER LA COOFICIALITAT DEL CATALA

Durant la darrera reunió de l'assemblea per la campanya per la cooficialitat del català rebérem el següent

COMUNICAT DE LA FEDERACIO SOCIALISTA BALEAR (P.S.O.E.) A LA COMISSIO PER LA CAMPANYA POPULAR EN FAVOR DE LA COOFICIALITAT DE LA LLENGUA CATALANA A LES ILLES BALEARS

La Federació Socialista Balear (P.S.O.E.), considerant la necessitat urgent de normalitzar l'ús i la situació de la llengua de les Illes com a instrument d'expressió propi i específic del nostre poble; tenint en compte que una de les característiques que defineixen les Illes com a nacionalitat és, precisament, la seva llengua; considerant àdhuc que la lluita per la democràcia no es limitada a la recuperació de les llibertats a nivell de l'Estat Espanyol per mitjà del trencament democràtic, sinó que inclou també la reafirmació del dret dels pobles que el componen a la seva autodeterminació política, cultural i econòmica i la defensa dels interessos de les classes treballadores, proclamades pel XIII Congrés del Partit Socialista Obrer Espanyol

DECIDEIX:

Primer: Adherir-se a la campanya per la cooficialitat de la nostra llengua, tasca de primera importància política als moments actuals.

Segon: Oferir a la Comissió per a la Campanya Popular en Favor de la Cooficialitat de la Llengua Catalana a les Illes BALEARS, la seva total i decidida col·laboració.

Ciutat de Mallorca, 28 de febrer del 1976.
Per la Federació Socialista Balear del P.S.O.E., LA COMISSIO EXECUTIVA.

Ens satisfà molt aquesta primera adhesió pública d'un partit polític —que aspira a ésser-ho legalment— a la nostra campanya. Com deïem en la "Justificació" que acompanyà la primera aparició de "La Columna de Foc", aspiram a veure assumida la reivindicació lingüística (en forma de cooficialitat o d'oficialitat) per tots els grups polítics de les illes, siguin de la tendència que siguin. Estam convençuts que no és possible l'existència d'un partit que respongui a un ideal autènticament democràtic i que no assumeixi la defensa d'un dret col·lectiu elemental com és el de la llengua.

Agraim cordialment al P.S.O.E. el seu comunicat, i esperam nous encoratjaments.

LA COLUMNA DE FOC

ELS LLINATGES DE LES BALEARS (IV)

B) LLINATGES QUE VENEN DE NOMS DE SANTS

PER FRANCESC DE B. MOLL

Alguns d'aquests són noms de personatges de l'Antic Testament: Abraham, Daniel, Daviu (—David), Elias, Miquel, Sansó...

Més nombrosos, però, són els que s'han pres de noms de sants del Nou Testament o posteriors als temps bíblics.

Els més usuals dels bíblics, a les nostres illes, són:

a) Els de tres evangelistes: Lluch, March, Mateu.

b) El del precursor de Jesús: Joan.

c) Els dels principals apòstols: Andreu, Jaume, Petrus (forma llatina de Pere), Pericàs (derivat de Peric, i aquest, de Pere), Simó i Simonet Primer nom del mateix sant Pere) i Tomàs.

d) El de l'apòstol dels gentils: Pol (que ve de Paulus, i per tant és equivalent a Pau).

e) El del protomàrtir. Esteve.

Encara són més abundants (però no tan estesos) els cognoms o llinatges presos del santoral post-bíblic:

Agustí, Aleix, Antem, Benet, Contestí (—Constan-

tí), Crespi, Domènech, Eloi, Feliu, Gili, Julià, Llorens, Martí, Melià (de Aemilianus), Morey (de Mauritiu), Mus (de Mucius), Nicolau, Orell (de Aurelius), Pasqual, Pons (de Pontius), Proens (de Prudentius), Salvà (de Silvanus), Sans (de Sanctius), Valens (de Valentius), Vicens (de Vincentius) i Vidal (de Vitalis).

Cal fer notar una classe especial de llinatges procedents del santoral: la d'aquells que es componen d'un nom precedit de l'adjectiu SANT. Uns són efecte de la devoció familiar a un sant determinat, i altres indiquen que el batejat procedia d'un poble que duia aquell nom precedit del dit adjectiu, com a patró de la localitat (Sant Pol de Mar, Sant Feliu de Guíxols, etc.).

A les nostres illes n'hi ha una bona partida, de llinatges començats amb la paraula SANT. Per exemple: Santamaria, Santandreu, Santceloni, Santjuan, Santjordí, Santmartí, Santpere o Samper, Santpol o Sampol (—Sant Pau), Sentmenat (—Sant Minià).

PARLEM BE-PARLEM BE-PARLEM BE LOGICA, LITERATURA, RELIGIO...

PER A. M.

Les paraules que en llatí tenien L inicial i que ens han arribat per evolució popular, tenen LL inicial en català, mentre que en castellà mantenen la L): llança, llei, llegir, llimona, lloc, llum.

En canvi, els cultismes, és a dir, les paraules que s'han pres directament del llatí en època tardana, mantenen la L tant en castellà com en català: laboratori, làmina, làpida, lectura, líquid, litre, local, longitud...

Com que els cultismes s'aprenen normalment a

l'escola, el nostre primer contacte amb ells s'ha fet en castellà; i com que el castellà no distingeix en la L inicial les paraules cultes de les familiars, és natural que certs cultismes que formen part del llenguatge familiar de la gent no analfabeta, hagin estat erradament tractats com a paraules d'evolució popular, i així molta gent diu "lògica" en lloc de LOGICA, O "literatura" en lloc de LITERATURA (que si fos paraula popular seria "lletradura"), o diu "relligió" en lloc de

RELIGIO interpretant RE- com a prefix, com en el cas de RELLEGIR o RELLEGIR.

Alerta, idò: al costat de LLEI, que ens ha arribat per evolució popular, tenim els cultismes LEGAL, LEGALISME, LEGALITZAR, etc. Al costat de LLETRA, tenim LITERATURA, LITERARI, LITERAL, etc.

Al costat de LLEGIR: LECTOR, LECTURA.

Al costat de LLEN- GUÀ: LINGÜISTA, LINGÜÍSTIC, etc.

Al costat de LLOC:

LOCAL, LOCALISME, LOCALITZAR, etc.

Són cultismes, i per tant tenen L inicial (sense tenir al costat paraules populars que comencin en LL) mots com LITJGI, LITOGRAFIA, LITÚRGIA, LÍVID, LOCUCIÓ, LOGARITME, LÒGIC, LONGITUD, etc.

En canvi, LLAPIS és paraula popular i té LL inicial, encara que, essent d'ús essencialment escolar i no havent estat reconeguda com a popular, és pronunciada quasi sempre, erradament, "lapis".

ANECDOTARI - ANECDOTARI - ANECDOTARI

PER ASSUMPTA MASCARO

Per dificultats d'espai, dissabte passat només va sortir una de les anècdotes de quan En Josep Mascaró Pasarius anava pel món, en cerca de noms pel seu Mapa Toponímic de Mallorca. Ací en van un parell més:

1. Jo anava caçant informació per qüestió del mapa, i després d'haver parlat amb un pagès d'Algaida, aquest em diu:
— D'on sou?

Jo he comprovat que quan dic "de Menorca", tot d'una em diuen que han tengut un cosí, un cunyat, un bon amic o un conegut a la Mola, i ja em col·loquen una història, si conec aquell o aquell altre. Per això li vaig contestar:

— De Ciutat.
— Ah!, diu ell; idò deveu conèixer En Pere Mas.
— Pere Mas? Pere Mas...? Me pareix que no, no el conec.

— Idò és ben conegut, en es poble.
— I de què fa feina?
— A ses aigües.
— Sí que en conec, de gent que hi fa feina, a SMAYA.
— No, aquest obre grifons p'es carrer.. I En Tomeu Pons?
— Pons, Pons, Pons.. I aquest de què fa?
— Aquest té un carret de cacauets.
Jo l'ivaig dir:
— Em sap greu; no el conec, tampoc.
I l'home, tot espantat, exclamà:
— Quina casta de ciutadà sou, que no coneixeu ningú?

2. Un dia anava per una garriga de Santanyí. Les mates eren totes verdes, fora una que era daurada, vermelloso. Vaig pensar: "I això podria ésser s'entrada d'una cova!" I efectivament, era una cova de pou.
Em va cridar l'atenció veure en el fons el pou ben

net, i m'hi vaig arriar. Entrí dins la càmera, i estava ben neteta, ben neteta: ni un còdol, ni una herba.

"I jo no tenc notícia de que hagin fet cap excavació, aquí! A més, a sa banda exterior, quan hi ha excavacions, hi sol haver un munt de terra que han pogada i còdols.."

Em girí, i darrere el portal veig un sac. El toc. "I això són pastilles de tabac, d'aquelles grosses!"

No vaig resistir la temptació i en vaig agafar dues. "Ara tanmateix ja està fotut: me n'enduré dues més!" I les agafí.

Tot d'una, d'una càmera lateral, sent una veu ronca que em diu:

— Que en teniu prou?

Tot retingrat vaig anar per treure immediatament les quatre capses; i mentre jo les treia, aquell me les tornava ficar dins la butxaca. I en lloc de quatre, me n'hi posà sis. I em digué:

— Ara, ja sabeu què vos toca: A callar!

LONDRES

LA OPINION PUBLICA INGLESA CONFUSA POR LOS SUCESOS DE VITORIA

ANALISIS DE UNA SITUACION

LONDRES. Crónica del corresponsal de «Europa, Press», Joaquín Madina Loidi, en exclusiva para «Última Hora».

Los incidentes violentos de Vitoria han alcanzado un importante eco en la prensa británica contrarrestado a duras penas por la reciente visita a Londres del Conde de Motrico y por las observaciones del rey Juan Carlos ante el Consejo del Reino.

La opinión pública inglesa, en este momento, se encuentra confusa e incapaz de separar el grano de la paja. Sin embargo, esta confusión no proviene de una falta de información, o de la tergiversación de los hechos, sino de la incesante lluvia de noticias (aparentemente contradictorias) que refleja la prensa.

binete Ministerial, a la acción de los «guerrilleros de Cristo Rey», a los dos Españas (la real y la política), a las declaraciones de Marcelino Camacho en contra de los desórdenes violentos, al proyecto de participación pública, etcétera.

EL «TIMES» PIDE ORDEN

DIVERSIDAD DE INFORMES

Así, en el día de ayer, los periódicos de Londres se refieren indistintamente a la violencia de los manifestantes, a la violencia de la policía, al programa de reformas del Gobierno, a la diversidad de tendencias que existen en el Gobierno.

Sin embargo, quizá el análisis más importante de la situación española sea el que desarrolla el periódico «The Times», que despreciando las contradicciones pide el restablecimiento del orden para alcanzar los objetivos que se persiguen.

PUNTO PELIGROSO

«The Times», en un editorial titulado «Peligroso punto en España», afirma que la violencia «no es exactamente el clima propicio para una gradual y controlada democratización de España», ya que las diferentes clases de violencia se alimentan unas a otras, conduciendo al país hacia un callejón sin salida.

NO ES CLIMA APROPIADO

El editorial indica que insidioso «admirable» la posición del Rey ante el Consejo del Reino, si bien los desórdenes callejeros suponen un grave obstáculo para el desarrollo de su voluntad democrática.

ALEMANIA

FRAGA CALIFICA LOS INCIDENTES EN ALAVA

«LAMENTABLES»

EL MINISTRO ESPAÑOL DE LA GOBERNACION HA TERMINADO SU VISITA A BONN

Al finalizar su estancia en Bonn, el ministro español de la Gobernación, Manuel Fraga Iribarne, expresó su satisfacción por una visita que se preparó como de carácter privado y que el Gobierno alemán ha querido elevar a categoría oficial.

Durante la jornada de ayer, el ministro español mantuvo una reunión con la Comisión Ejecutiva de la «Fundación Friedrich Ebert», vinculada al Partido Socialdemócrata y celebró una segunda ronda de conversaciones con su colega alemán del Interior, Werner Maihofer. Por la tarde se trasladó en helicóptero a Francfort donde la dirección del diario «Frankfurter Allgemeine Zeitung» le ofreció una cena al final de la cual se celebró un coloquio. Fraga Iribarne tenía prevista su llegada a primeras horas de hoy.

En rueda de prensa con los corresponsales españoles en

la capital germana, Fraga Iribarne afirmó que había encontrado muy interesantes los planes de desarrollo de zonas deprimidas y de desarrollo regional en general, existentes en este país.

SEGUIR ADELANTE

«Sabemos que el proceso de transición política tiene lugar siempre con dificultades», dijo el ministro español refiriéndose a los sucesos de días pasados en Vitoria, que calificó de «lamentables». «Pero estamos decididos a seguir adelante y no nos dejaremos afectar por los mis-

mos. Los planes políticos tienen que hacerse con precisión y eso intentamos hacer tam-

DESARROLLO REGIONAL

El Gobierno Español no tiene todavía la fórmula final para el desarrollo regional del país «pero es curioso, declaró el ministro, como hoy día se nota que países con sistemas muy centralistas en el pasado, tienen a una descentralización y otros, como Alemania, Suiza, etc., federados o confederados desde hace años, buscan ahora una mayor centralización. La experiencia alemana es que de cada proceso de regionalización se han sacado beneficios y eso intentamos hacer también en España.

INVERSIONES EN ESPAÑA

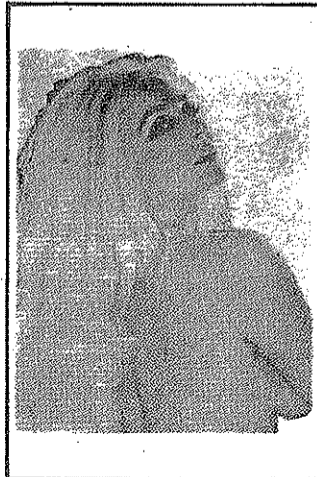
El vicepresidente para Asuntos del Interior destacó también su entrevista con representantes de la Cámara de Industria y Comercio y dijo que estaba impresionado «por el interés de la industria alemana por invertir en España».

PALACIO DE LAS ATRACCIONES

PRESENTA SU ESPECTACULAR ESPECIALISIMO SHOW

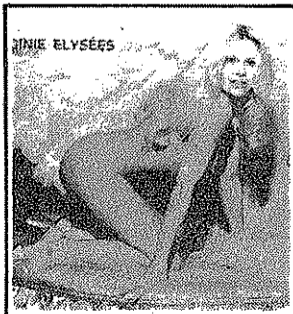
EL RETORNO DE JUSTIN QUEEN

EL FABULOSO BALLET DE ALFONSO VARGAS

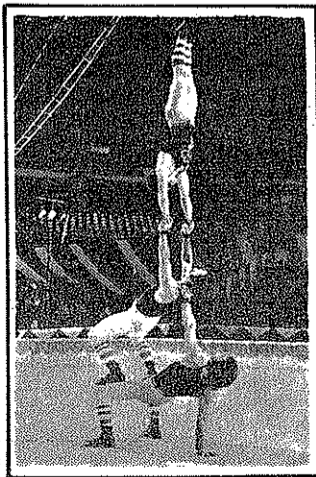
LA FANTASIA SEXY DE VIRGINIE ELYSEES

LAS BELLEZAS THE ROSARIO SISTERS

(COMICOS) LOS PLATAS

RESERVAS: 233802 236619

SU MEJOR SHOW, SU MEJOR AMBIENTE